

EUROPESE
REKENKAMER

Verslag over de jaarrekening van het Uitvoerend Agentschap voor kleine en middelgrote ondernemingen (Easme) betreffende het begrotingsjaar 2019

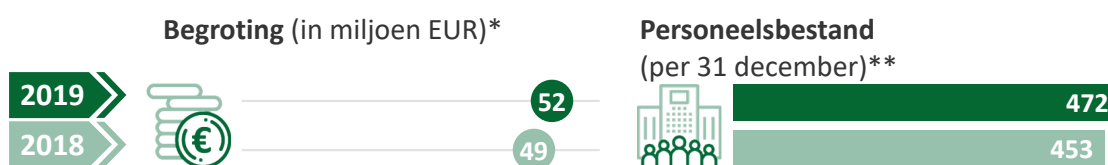
vergezeld van het antwoord van het Agentschap

Inleiding

01 Het Uitvoerend Agentschap voor kleine en middelgrote ondernemingen (“het Agentschap” ofwel “Easme”) is gevestigd te Brussel. Het Agentschap werd opgericht voor de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2024 bij Uitvoeringsbesluit 2013/771/EU van de Commissie¹. Het werkt nauw samen met zeven directoraten-generaal van de Commissie om EU-maatregelen met betrekking tot kmo's te coördineren op het gebied van onderzoek en innovatie, concurrentievermogen, milieu en klimaatactie en maritieme zaken en visserij.

02 *Grafiek 1* bevat de belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap².

Grafiek 1: De belangrijkste cijfers met betrekking tot het Agentschap

* De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de totale betalingskredieten die tijdens het begrotingsjaar beschikbaar waren.

** Het personeelsbestand bestaat uit EU-ambtenaren, tijdelijke EU-functionarissen, arbeidscontractanten van de EU en gedetacheerde nationale deskundigen; uitzendkrachten en consultants vallen hier niet onder.

Bron: Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2018 en voorlopige geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie, begrotingsjaar 2019; personeelscijfers verstrekt door het Agentschap.

Toelichting bij de betrouwbaarheidsverklaring

03 De door de Rekenkamer gehanteerde controleaanpak omvat analytische controleprocedures, rechtstreekse toetsing van verrichtingen en een beoordeling van de essentiële controles van de toezicht- en controlesystemen van het Agentschap. Hierbij komt nog informatie uit het werk van andere controleurs alsmede een analyse van de door de leiding van het Agentschap verstrekte informatie.

¹ PB L 341 van 18.12.2013, blz. 73.

² Meer informatie over de bevoegdheden en activiteiten van het Agentschap is te vinden op zijn website: www.ec.europa.eu/easme/.

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de Rekenkamer — verslag van de onafhankelijke controleur

Oordeel

04 Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de rekeningen van het Agentschap, die bestaan uit de financiële staten³ en de verslagen over de uitvoering van de begroting⁴ betreffende het per 31 december 2019 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen,

zoals voorgeschreven in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

05 Naar ons oordeel geven de rekeningen van het Agentschap over het op 31 december 2019 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van het Agentschap per 31 december 2019, van de resultaten van zijn verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig zijn financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

³ De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging en andere toelichtingen.

⁴ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

Ontvangsten

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

06 Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2019 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

07 Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2019 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Grondslag voor de oordelen

08 Wij verrichtten onze controle overeenkomstig de internationale controlestandaarden (ISA) en de regels inzake beroepsethiek van IFAC en de internationale standaarden van hoge controle-instanties (ISSAI) van INTOSAI. Onze verantwoordelijkheden volgens die standaarden worden nader beschreven in het onderdeel van ons verslag over de verantwoordelijkheden van de controleur. We zijn onafhankelijk, zoals voorgeschreven in de Ethische gedragscode voor professionele accountants (Code of Ethics for Professional Accountants) van de International Ethics Standards Board for Accountants ("IESBA Code") en de ethische vereisten die relevant zijn voor onze controle, en we hebben ons van onze andere ethische verantwoordelijkheden gekweten in overeenstemming met deze vereisten en de IESBA Code. Wij achten de verkregen controle-informatie toereikend en geschikt als grondslag voor ons oordeel.

Verantwoordelijkheden van de leiding en de met governance belaste personen

09 Overeenkomstig de artikelen 310-325 van het VWEU en het financieel reglement van het Agentschap is de leiding verantwoordelijk voor het opstellen en weergeven van de rekeningen van het Agentschap op basis van de internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector, alsmede voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Dit omvat het ontwerpen, invoeren en in stand houden van interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het opmaken en weergeven van financiële staten die geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevatten. De leiding dient er ook voor te zorgen dat de in de financiële staten weergegeven activiteiten, financiële verrichtingen en informatie in overeenstemming zijn met de officiële vereisten die voor deze financiële staten gelden. De leiding van het Agentschap draagt uiteindelijk de verantwoordelijkheid voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen.

10 Bij het opstellen van de rekeningen is de leiding verantwoordelijk voor het beoordelen van het vermogen van het Agentschap om zijn activiteiten voort te zetten. De leiding dient in voorkomend geval kwesties te melden die verband houden met de bedrijfscontinuïteit van het Agentschap en dient het boekhoudkundige continuïteitsbeginsel te hanteren, tenzij zij voornemens is om de entiteit te liquideren of om haar activiteiten stop te zetten, of als er geen realistisch alternatief bestaat.

11 Degenen die belast zijn met governance zijn verantwoordelijk voor de supervisie van het proces van financiële verslaglegging over het Agentschap.

De verantwoordelijkheden van de controleur voor de controle van de rekeningen en de onderliggende verrichtingen

12 Onze doelstellingen bestaan erin, redelijke zekerheid te verkrijgen over de vraag of de rekeningen van het Agentschap geen afwijkingen van materieel belang vertonen en of de onderliggende verrichtingen wettig en regelmatig zijn, alsmede op basis van onze controle het Europees Parlement en de Raad of andere betrokken kwijtingsautoriteiten een betrouwbaarheidsverklaring te verschaffen over de betrouwbaarheid van de rekeningen van het Agentschap en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Redelijke zekerheid is een hoge mate van zekerheid, maar geen garantie dat bij een controle een bestaande materiële afwijking of niet-conformiteit altijd zal worden opgespoord. Deze kan voortkomen uit fraude of fouten en wordt van materieel belang geacht indien hiervan, afzonderlijk of geaggregeerd, redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat deze invloed heeft op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze rekeningen nemen.

13 Voor de ontvangsten verifiëren wij de van de Commissie of samenwerkende landen ontvangen subsidies en beoordelen wij de procedures van het Agentschap voor het innen van vergoedingen en andere inkomsten, voor zover van toepassing.

14 Ten aanzien van de uitgaven onderzoeken wij betalingsverrichtingen wanneer de uitgaven zijn gedaan, geboekt en goedgekeurd. Dit onderzoek betreft alle soorten betalingen (inclusief die voor de verwerving van activa) behalve voorschotten op het moment waarop deze worden gedaan. Voorschotbetalingen worden onderzocht wanneer de ontvanger van de middelen het passende gebruik ervan aantoont en het Agentschap dit als rechtvaardiging accepteert door het afwikkelen van de voorschotbetaling in hetzelfde jaar of later.

15 In overeenstemming met de ISA's en ISSAI's passen wij professionele oordeelsvorming toe en houden wij gedurende de hele controle een professioneel-kritische instelling. Daarnaast:

- identificeren en beoordelen we de risico's op afwijkingen van materieel belang in de rekeningen en op niet-conformiteit van materieel belang van de onderliggende verrichtingen met vereisten uit de wet- en regelgeving van de Europese Unie, hetzij door fraude, hetzij door fouten, ontwerpen we in het licht van die risico's controleprocedures en voeren we deze uit, en verkrijgen we controle-informatie die toereikend is en geschikt als grondslag voor onze oordelen. Het risico dat een afwijking of niet-conformiteit van materieel belang als gevolg van fraude niet wordt ontdekt is groter dan bij fouten, aangezien er bij fraude sprake kan zijn van collusie, vervalsing, opzettelijke omissies, verkeerde voorstellingen van zaken of het terzijde stellen van de internebeheersingsmaatregelen;
- verkrijgen we inzicht in de internebeheersingsmaatregelen die relevant zijn voor de controle om controleprocedures op te zetten die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar niet om een oordeel uit te spreken over de doeltreffendheid van de internebeheersingsmaatregelen;
- beoordelen we de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaglegging en van de redelijkheid van de boekhoudkundige schattingen en de daarmee samenhangende informatievervalsing door de leiding;
- trekken we conclusies over de geschiktheid van de wijze waarop de leiding het continuïteitsbeginsel hanteert en, op basis van de verkregen controle-informatie, over het al dan niet bestaan van materiële onzekerheden die verband houden met gebeurtenissen of omstandigheden die mogelijk aanzienlijke twijfel doen rijzen over het vermogen van het Agentschap om zijn bedrijfsactiviteiten voort te zetten. Als we tot de conclusie komen dat er een materiële onzekerheid bestaat, zijn we verplicht in ons verslag als

controleur de aandacht te vestigen op de gerelateerde informatie in de rekeningen of, indien de informatie ontoereikend is, ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die we hebben verkregen tot de datum van vaststelling van ons verslag als controleur. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar bedrijfsactiviteiten niet langer kan voortzetten;

- o evalueren we de algemene presentatie, structuur en inhoud van de rekeningen, met inbegrip van de toelichtingen, en beoordelen we of de rekeningen de onderliggende verrichtingen en gebeurtenissen zodanig weergeven dat een getrouw beeld ontstaat;
- o verkrijgen we voldoende passende controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van het Agentschap om een oordeel te formuleren over de rekeningen en de onderliggende verrichtingen. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle. We blijven als enige verantwoordelijk voor ons controleoordeel.

Wij communiceren met de leiding onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de internebeheersingsmaatregelen die we tijdens onze controle constateren. We bepalen welke van de punten die we met het Agentschap hebben besproken, het belangrijkste waren bij de controle van de rekeningen over de huidige periode en dus de essentiële controleaangelegenheden vormen. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag als controleur, tenzij openbaarmaking ervan verboden is op grond van de wet- en regelgeving of we, in zeer uitzonderlijke omstandigheden, besluiten dat een aangelegenheid niet in ons verslag moet worden opgenomen omdat redelijkerwijs te verwachten is dat de negatieve gevolgen daarvan zwaarder wegen dan de voordelen van een dergelijke mededeling voor het algemeen belang.

16 De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan het oordeel van de Rekenkamer.

Opmerking over de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen

17 Easme had een overeenkomst ondertekend voor de verlening van logistieke ondersteuning voor een vaste prijs van 40 000 EUR. De overeenkomst trad in werking op de datum waarop deze werd ondertekend. De overeenkomst was echter niet gedateerd. Pas drieënhalve maand nadat de juridische verbintenis werd geregistreerd

in Ares, het documentbeheersysteem van de EU, werd de overeenkomstige begrotingsvastlegging goedgekeurd. Dit is in strijd met het Financieel Reglement. De betaling van 10 435 EUR die in 2019 is verricht in het kader van deze overeenkomst is bijgevolg onregelmatig. Daarnaast werd dit geval van niet-naleving niet opgenomen in het register van uitzonderingen en heeft Easme hier geen follow-up aan gegeven.

Er hebben zich nog vier van dit soort gevallen voorgedaan, in soortgelijke omstandigheden. Voor deze andere fouten zijn wel beschrijvingen opgenomen in het register van uitzonderingen. Dit geeft aanleiding tot specifieke bezorgdheid over het risico op onregelmatigheden in het beheer van de vastleggingen van Easme.

18 Bij een aanwervingsprocedure had een lid van het selectiecomité zich teruggetrokken vanwege een belangenconflict met een kandidaat. Een ander lid werd aangeduid als plaatsvervanger. Dat nieuwe lid werd echter pas na afloop van de aanwervingsprocedure formeel benoemd tot lid van het panel. Dit betekent dat de selectieprocedure werd georganiseerd door een panel dat niet volgens de geldende regels was samengesteld — een ernstige formele fout. Daarnaast had het nieuwe lid geen vertrouwelijkheidsverklaring of verklaring dat er geen sprake is van een belangenconflict ondertekend, hoewel dit is vereist uit hoofde van het Statuut. Hierdoor werd het Agentschap blootgesteld aan het risico dat potentiële belangenconflicten mogelijk onopgemerkt bleven.

Opmerkingen over het begrotingsbeheer

19 Het Agentschap heeft 4,5 miljoen EUR aan vastleggingskredieten overgedragen van 2019 naar 2020 voor alle begrotingstitels (3,5 miljoen EUR van 2018 naar 2019). Het niveau van overdrachten was met name hoog voor titel III (uitgaven ter ondersteuning van programma's): 57 %, ofwel 1,6 miljoen EUR, ten opzichte van 60 % in 2018, ofwel 1,6 miljoen EUR). Hierdoor stijgt het risico op een hoog percentage annuleringen, zoals in voorgaande jaren.

Ten aanzien van de overdrachten hebben we het volgende vastgesteld:

- Het Agentschap heeft 145 533 EUR overgedragen voor opleidingsactiviteiten onder titel I zonder dat er juridische verbintenissen bestonden die dit noodzakelijk maakten.
- In december 2019 heeft het Agentschap een overeenkomst ondertekend voor de organisatie van zijn personeelsuitje, dat was gepland voor maart 2020. Deze overeenkomst, met een waarde van 105 355 EUR, werd gesloten met

gebruikmaking van begrotingskredieten voor 2019. Hiervoor had het Agentschap gebruik moeten maken van kredieten voor 2020.

- o Onder titel II heeft het Agentschap nieuwe laptops aangekocht voor 64 772 EUR en andere IT-hardware voor 129 304 EUR. De bestelbon werd eind december 2019 ondertekend. In die periode van het jaar was de geplande begroting van 2020 beschikbaar om in dergelijke behoeften te voorzien onder titel I en titel II. Het gebruik van de begroting van 2019 was derhalve niet gerechtvaardigd.

Deze voorbeelden duiden erop dat het Agentschap een begrotingsuitvoeringspercentage van zo dicht mogelijk bij 100 % tracht te rapporteren. Dit kan er ook op wijzen dat het Agentschap vooruitloopt op vastleggingen die in feite verband houden met activiteiten voor het volgende jaar. Het hoge percentage annuleringen in de voorgaande jaren wijst er ook op dat de begrotingsbehoeften voor het huidige jaar werden overschat. Dit is in tegenspraak met het jaarperiodiciteitsbeginsel. Om dit op te lossen, moet het Agentschap zijn begrotingsplanning en uitvoeringscycli verder verbeteren.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

20 De *bijlage* bevat een overzicht van de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer van voorgaande jaren.

Dit verslag werd door kamer IV onder leiding van de heer Alex Brenninkmeijer, lid van de Rekenkamer, te Luxemburg vastgesteld op 22 september 2020.

Voor de Rekenkamer

Klaus-Heiner Lehne
President

Bijlage — Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	Opmerkingen van de Rekenkamer	Maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer (Afgerond / Loopt nog / Nog af te handelen / N.v.t.)
2018	Het percentage geannuleerde begrotingskredieten was hoog. Het Agentschap zou alleen begrotingskredieten moeten overdragen wanneer dit gerechtvaardigd is.	N.v.t.
2018	Het Agentschap heeft geen beleid inzake gevoelige posten om gevoelige functies vast te stellen, deze actueel te houden en passende maatregelen vast te stellen om het risico van gevestigde belangen te beperken. Het Agentschap moet een dergelijk beleid vaststellen en ten uitvoer leggen.	Afgerond

Antwoord van het Agentschap

17. Het Agentschap geeft toe dat de vastlegging in de begroting is goedgekeurd nadat de juridische verbintenis was aangegaan en dat dit had moeten worden vermeld in het register inzake uitzonderingen en niet-naleving.

Weliswaar worden reeds de nodige checklists en instructies gehanteerd, maar het Agentschap zal bij de betrokken diensten zorgen voor meer alertheid op en betere communicatie over de toepasselijke procedure, de verificatiestappen en de verplichting om eerst de vastlegging in de begroting en dan pas de juridische verbintenis te ondertekenen. Het bewustzijn hiervan zal worden aangescherpt en er zullen aanvullende scholingen worden georganiseerd om te waarborgen dat uitzonderingen en gevallen van niet-naleving systematisch worden geregistreerd.

18. De vervanging van het lid van een sollicitatiecommissie door een ander lid bij één specifiek sollicitatiegesprek met een kandidaat gebeurde met instemming van de overige leden van het sollicitatiecommissie en de leiding van de afdeling Personeelszaken. Het vervangende lid werd zodanig gekozen dat zich geen belangenconflict voordeed. De zaak werd binnen de sollicitatiecommissie weliswaar op transparante wijze afgehandeld en gecommuniceerd, maar het Agentschap erkent dat deze stappen formeel hadden moeten worden gedocumenteerd.

In dit verband heeft het Agentschap in de zomer van 2019 een checklist ingevoerd om erop toe te zien dat alle stappen van de wervingsprocedures door alle vertegenwoordigers van Personeelszaken op uniforme wijze worden gevolgd en gedocumenteerd.

19. Het absolute bedrag van de overdrachten van 2019 naar 2020 is inderdaad gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar (van 3,5 miljoen euro naar 4,5 miljoen euro). Het percentage van de begrotingsmiddelen dat van het ene naar het andere jaar is overgedragen, is daarentegen min of meer gelijk gebleven (8 % in 2019 tegen 9 % in 2020), terwijl het totale begrotingsbedrag voor 2019 met 11 % is verhoogd ten opzichte van 2018.

Wat de contracten voor het personeelsuitje en de aanschaf van IT-materiaal betreft, zij opgemerkt dat de offertes daarvoor reeds waren goedgekeurd voordat de voorziene begroting voor 2020 vaststond, zodat het de bedoeling was om daarvoor vastleggingskredieten in de begroting voor 2019 op te nemen.

AUTEURSRECHT

© Europese Unie, 2020.

Het beleid van de Europese Rekenkamer (ERK) inzake hergebruik is geregeld bij [Besluit nr. 6-2019 van de Europese Rekenkamer](#) over het opendatabeleid en het hergebruik van documenten.

Tenzij anders aangegeven (bijv. in afzonderlijke auteursrechtelijke mededelingen), wordt voor inhoud van de ERK die eigendom is van de EU een licentie verleend in het kader van de [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)-licentie](#). Dit betekent dat hergebruik is toegestaan mits de bron correct wordt vermeld en wijzigingen worden aangegeven. De hergebruiker mag de oorspronkelijke betekenis of boodschap van de documenten niet wijzigen. De ERK is niet aansprakelijk voor mogelijke gevolgen van hergebruik.

U dient aanvullende rechten te verwerven indien specifieke inhoud personen herkenbaar in beeld brengt, bijvoorbeeld op foto's van personeelsleden van de ERK, of werken van derden bevat. Indien toestemming wordt verkregen, wordt hiermee de bovengenoemde algemene toestemming opgeheven en zullen beperkingen van het gebruik daarin duidelijk worden aangegeven.

Wilt u inhoud gebruiken of reproduceren die geen eigendom van de EU is, dan dient u de houders van het auteursrecht mogelijk rechtstreeks om toestemming te vragen.

Software of documenten waarop industriële-eigendomsrechten rusten, zoals octrooien, handelsmerken, geregistreerde ontwerpen, logo's en namen, zijn uitgesloten van het beleid van de ERK inzake hergebruik; hiervoor wordt u ook geen licentie verleend.

De groep institutionele websites van de Europese Unie met de domeinnaam "europa.eu" bevat links naar sites van derden. Aangezien de ERK geen controle heeft over deze sites, wordt u aangeraden kennis te nemen van hun privacy- en auteursrechtbeleid.

Gebruik van het logo van de Europese Rekenkamer

Het logo van de Europese Rekenkamer mag niet worden gebruikt zonder voorafgaande toestemming van de Europese Rekenkamer.